

Terve koululainen – liikkeellä ilman kolhuja

Varala 23.1.2016
Raija Oksanen, KM, suunnittelija
UKK-instituutti, Tampereen Urheilulääkäriasema

tervekoululainen.fi

Aamupäivän teemat:

- **Terve koululainen (TEKO)**
  - aineistotärpät
  - verkkosivut tutuksi
- **Liikkumisen turvallisuus**
  - faktoja pöytään
  - kuuluuko rapatessa roiskua?
  - viisas verryttelee
  - entä kun sattuu?
- **Lisää liikettä koulupäivään**
  - liikuttava teknologia
  - QR-koodit

tervekoululainen.fi

- Mikä?** TEKO – Terve koululainen –hanke
UKK-instituutti
- Miksi?** tietoa liikuntatapaturmista ja niiden
ehkäisemisestä
- Miten?** maksuttomia materiaaleja ja työkaluja
kouluun terveellisen ja turvallisen
liikkumisen lisäämiseen
- Missä?** www.tervekoululainen.fi
- Kenelle?** peruskoulun liikunnan ja terveystiedon
opettajat, luokanopettajat, terveyden-
hoitajat ja muu henkilökunta

tervekoululainen.fi

**Turvallisinta on,
että lapsi ja nuori
liikkuu.**

tervekoululainen.fi

Istuminen & selän terveys

- Istumisen lisääntyminen on yhteydessä lasten ja nuorten lisääntyneisiin selkäkipuihin.

25 %

- Neljäsosa 12–18-vuotiaista suomalaisnuorista kärsii toistuvasta selkä kivusta.

tervekoululainen.fi

mm. Parkkari ym. 2009

Liikuntatapaturmat

350 000

- Suomessa sattuu vuosittain n. 350 000 liikuntatapaturmaa vuodessa.
- Liikuntatapaturmat ovat viime vuosina **lisääntyneet** (toisin kuin liikenne- ja työtapaturmat).
- Eniten tapaturmia sattuu **lapsille ja nuorille. Pojille** sattuu enemmän kuin tytöille.

tervekoululainen.fi

Kansallinen UHRI tapaturmatutkimus 2009, THL

Useimmin loukatut kehonosat

26 nilkka
17 polvi
9 selkä (% kaikista liikuntavammoista)

- Kasvuikäisten liikuntavammat ovat **yleensä lieviä**; 25–30 %:ssa vammoista tarvitaan lääkärin tutkimusta ja 4 % vaatii sairaalahoitoa.
- Mm. korkean **uusiutumisriskin** takia lievistäkin vammoista voi aiheutua pitkäaikaisia haittoja.

Kansallinen UHRI tapaturmatutkimus 2009, THL

Koulutapaturmat

50 & 30

- Lähes 50 % koulutapaturmista sattuu **välitunnilla** ja noin 30 % **liikuntatunnilla**.
- Alakoulussa sattuu eniten välitunneilla ja yläkoulussa liikuntatunneilla.
- Useimmat koulutapaturmat ovat lieviä ruhjeita tai kolhuja.
- **Pojille** sattuu **2/3** sairaalahoitoa vaatineista tapaturmista.

Kouluterveyskysely (2009–2010)
 Hoitoilmoitusrekisteri

Menetetty hyöty

50%

- Liikuntatapaturmien takia on arvioitu menetettävän jopa **puolet liikunnan terveyshyödyistä!**
- Liikunnan terveyshyödyt vs. liikkumattomuuden terveyshaitat

tervekoululainen.fi

Parkkari ym. 2004, Leppänen ym. 2013

”Rapatessa roiskuu!”

”Tekeväälle sattuu!”

**Tapaturmat eivät ole
sattuman sanelemia.**

tervekoululainen.fi

Tunnista riskit ja ehkäise ne!

Yli puolet liikuntatapaturmista olisi ehkäistävissä.

Lapsena opitut turvalliset toimintatavat
kantavat myös nuoruudessa ja aikuisuuteen.

Parkkari ym. 2004

Liikuntavammojen riskitekijät

Sisäiset riskitekijät

- **fyysiset tekijät** mm.
  - sukupuoli ja ikä
  - terveyden- ja ravitsemustila
  - yleiset liiketaidot
  - voima ja hapenotto kyky
  - liikkuvuus ja keuhonhallinta
- **psykkiset tekijät** mm.
  - koettu pystyvyys
  - riskinotto

Ulkoiset riskitekijät

- **olosuhdetekijät** mm.
  - varusteet ja välineet
  - liikkumisen ympäristö
  - sää
- **liikuntalajin luonne** mm.
  - kuormitus
  - kilpailullisuus
  - lajin säännöt ja pelisäännöt

Tapaturmien viitekehys mukailtu van Mechelen 1992

TEKO elementtiseinä

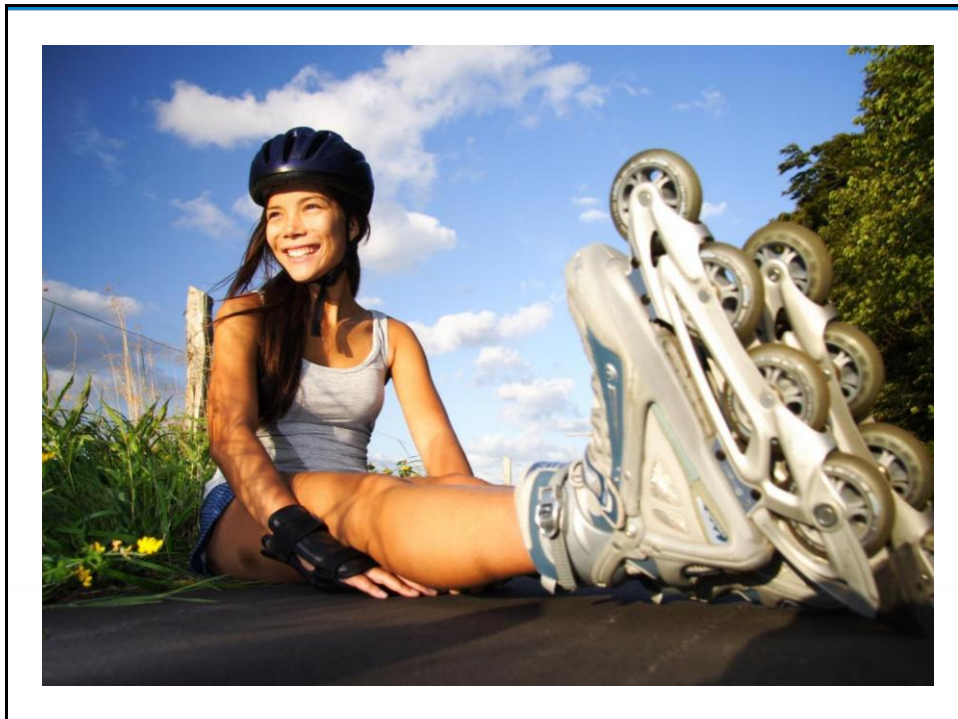
Taustajoukot tukena
Fyysinen aktiivisuus
Murrosiän muutokset
Tapaturmat
Lepo ja uni
Ilmapiiri ja pelisäännöt
Ravinto
Ympäristö ja varusteet

Terveydenhoito
Liikuntataidot

Käyttövinkki:
 Pohdi väkkäreiden
 kanssa riskejä
 väkkäturnauksen
 suunnittelun osana

tervekoululainen.fi

TEKO
 TERVE KOULLAINEN

TEKOn verkkosivut tutuksi

tervekoululainen.fi

tervekoululainen.fi

Liikkeellä ilman koihuja

ETUSIVU

TEKO

VLAKOULU

- RAVINTO
- FYYSSINEN AKTIIVISUUS
- LEPO JA UNE
- LIIGINTAITAJI
- ILMAPIIRI JA PELISÄÄNNÖT
- TERVEYDENHOITO
- TAPATURMAT
- YHPÄRISTÖ JA VARUSTEET
- HURJOSIEN HUUTOKSET
- TAUSTAJOUKOT TUKENA

ALAKOULU

- LISÄÄ LIIKETTÄ
- RAVINNOTTA PUHTIA
- UNTA PALLOON

OPETUSHATERIAALIT

KOULUTUKSET

AJANKOHTAISTA

YHTEISTYÖSSÄ

YHTEYSTIEDOT

ETUSIVU

Turvallisuus ja teot tavoitteena

TEKO – Terve koululainen on hanke, jonka tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten liikuntavammoja ja vapaa-ajan tapaturmia sekä edistää liikkumista koulussa ja vapaa-ajalla.

TEKOn kohderyhmänä ovat erityisesti yläkouluun opettajat, terveydenhoitajat ja muu henkilökunta, nuoret ja heidän vanhempansa.

Hanke tuottaa nettiin tietopaketteja, käytännönlaheisia materiaaleja ja toimintamalleja, jotka tukevat terveellistä ja turvallista liikuntaa. Materiaalit ovat maksuttomia ja vapaasti käytettävissä.

Taustajoukot tukena

Murrosiän muutokset

Fyysisen aktiivisuuden

Tapaturmat

Lepo ja uni

Ilmapiiiri ja pelisäännöt

Ravinto

Ympäristö ja varusteet

Terveydenhoito

Liikuntataidot

20.01. TEKOn the road

04.12. Monipuolinen liikkuminen ehkäisee vammoja

01.12. Tiesiuhujen yläkoululaisille

Oikopolut

Uudet animaatiot - 6 tietoiskua

Taota istumista!

TEKOn vinkit MOVEen

TEKO löytyy myös:

Tietoa, tehtäviä ja linkkejä teemoittain

ETUSIVU

TEKO

ELEMENTIT

- RAVINTO
- FYYSSINEN AKTIIVISUUS
- Liikunnan vaikutukset
- Liikuntasuosituks
- Kestävyyssiikunta
- Lihasvoima ja liikehallinta
- Luuliikunta
- **Istuminen**
- Ruutu aika
- Palautuminen
- Liikuntasuositus kokoon
- Liikuntasuosituksen työkaluja
- Suomalaisen nuorten liikunta
- LEPO JA UNI
- LIIKUNTAIDOT
- ILMAPIIRI JA PELLISÄÄNNÖT
- TERVEYDENHOITO
- TAPATURMAT
- YMPÄRISTÖ JA VARUSTEET
- HURROSIÄN HUUTOKSET
- TAUSTAJOUKOT TUKENA

OPETUSMATERIAALIT

KOULUTUKSET

Istuminen on myrkyä – vähennä istumista ja pidä taukoja!

Istumisen ja liikkumattomuus täyttävät päivät

Istumisen on fyysistä passiivisuutta, joka kuluttaa energiaa vain vähän enemmän kuin lepo makuulla. Useimmille lihaksille istuminen on lähes täydellinen lepötila.

Nykyihminen viettää suuren osan valvellaoloajastaan istuen.

Yläkoululaisille kertyy arkinen liikkumattoma aikaa noin 8 tuntia päivässä, josta noin 6 tuntia kertyy koulussa.

Asennolla on väliä

Istumisessa hyvä ryhti ja kehonhallinta ovat tärkeitä. Ergonomisesti hyvässä asennossa istuttaessa selkärangan luonnolliset kaaret säilyvät ja ranka mutkittelee loivan S-kirjaimen muotoisesti sivulta katsottaessa. Ergonomian lisäksi vahvat ja joustavat lihakset auttavat säilyttämään selän hyvän asennon. Asennonhallinnan kannalta tärkeimpiä ovat syvät selkälihakset ja vatsalihakset. Ne muodostavat selkärankaa tukevan "korsetin".

TEKOn materiaalit

Istumisen tarkistuskortti
Kun istut, istu kunnolla! -juliste
Istumisen ja ergonomian kuntoon -kalvosarja

TEKOn tehtävät

Ryhdin arviointi (2)

TEKOn vinkkilista

Hyvän istumisen pikavinkit (verkko sivu)

- vinkkejä oppilaiden istumisergonomian parantamiseksi ja istumisen vähentämiseksi (pdf)
- toiminnallisia tehtäviä alakouluun (pdf)
- saate opettajille (pdf)
- vanhempankorje (pdf)

Osion sisältö ja materiaalit perustuvat pääasiassa Mervi Pelttoniemen fysioterapian opinnäytetyöhön "Ohjauksena materiaalia koululaisten istumisergonomian parantamiseksi", TAMK 2012.

Mainioita materiaaleja

TEKOn materiaaliapankki

TEKOn opetusmateriaalit

TEKO tuottaa opettajille maksuttomia opetusmateriaaleja. Kaikki materiaalit ovat vapaasti käytettävissä. Napsauta haluttua materiaalia, josta löydät erilaisia opetusmateriaaleja.

Yli 70 tehtävää

TEHTÄVÄT

VIDEOT

KALVOSARJAT

KOULUTUSMATERIAALIT

IDEATARJOTIN

Nyt myös alakouluun!

Materiaaliapaketiteja liikkumiseen

Koosteita moneen lähtöön

MOVE!
LÄMMITTELY & ENSIAPU

FEET ENERGY
-MATERIAALIT

TÄRPIIT
LIIKKUVILLE KOULUILLE

AINEISTOJA
VANHEMPAINILOIHIIN

TYÖVÄLINEITÄ
TERVEYDENHOITAJILLE

VINKKEJÄ KILPAILUIHIIN
JA TURNAUSSIIN

TEKO
TERVE KOULLAINEN

**Kaikki aineistot
saatavilla ilmaiseksi**

tervekoululainen.fi

**4 x vuodessa
sähköpostiisi**

ETURIVU

TEKO

- ELÄKESÄÄNTÖ
- RAVINTO
- FYSIINEN AKTIIVISUUS
- LEPO JA URIT
- LÄKINTÄTAIDOT
- SIEMINEN JA PELISÄÄNNÖT
- TERVEYSTUOMIOIDIT
- TAPATURMAT
- VIERÄKISIT JA VIERÄKISYYS
- HUURONKÄSI
- TAVUTUSOHJELMAT
- TUOKSUKU
- LIIKUNNAN TUOKSUKU

ETURIVU

Turvallisuus ja teot tavoitteena

TEKO - Terve koululainen on hanke, jonka tavoitteena on edistää lasten ja nuorten liikunta- ja vapaa-aikan tapaturmia sekä edistää liikunnasta koulussa ja vapaa-aikana.

TEKÖN kohderyhmänä ovat erityisesti yläkouluun opettajat, terveysohjaajat ja muu henkilöstö, nuoret ja heidän vanhempiensa.

Hanke tuottaa nettien tietopaketteja, käytännönläheisiä materiaaleja ja

**Uudet aineistot,
ajankohtaiset vinkit**

Ohjeljuisteet liikuntasaliin

Viitas verryttelö ja Toimii asia, kun sattu -juhliteet kertaavat fiksun alkuvierityksen ja

Uutiskirje

TEKO - Terve koululainen uutiskirje 30.10.2014

Toiminnallisuutta ja teknologiaa

Pimeään ja kylmään vuodenaikaan kannattaa hakea pirstyistä koulurakennuksen materiaaleista, toimintamalleista ja liikunnan sopivista sovelluksista. Uutiskirjeessä on tietoa myös TEKO-hankkeen yhteistyökuvioista.

Liikettä loppuvuoteen, muistahan heijastin!

Vanhempainilta tulossa?

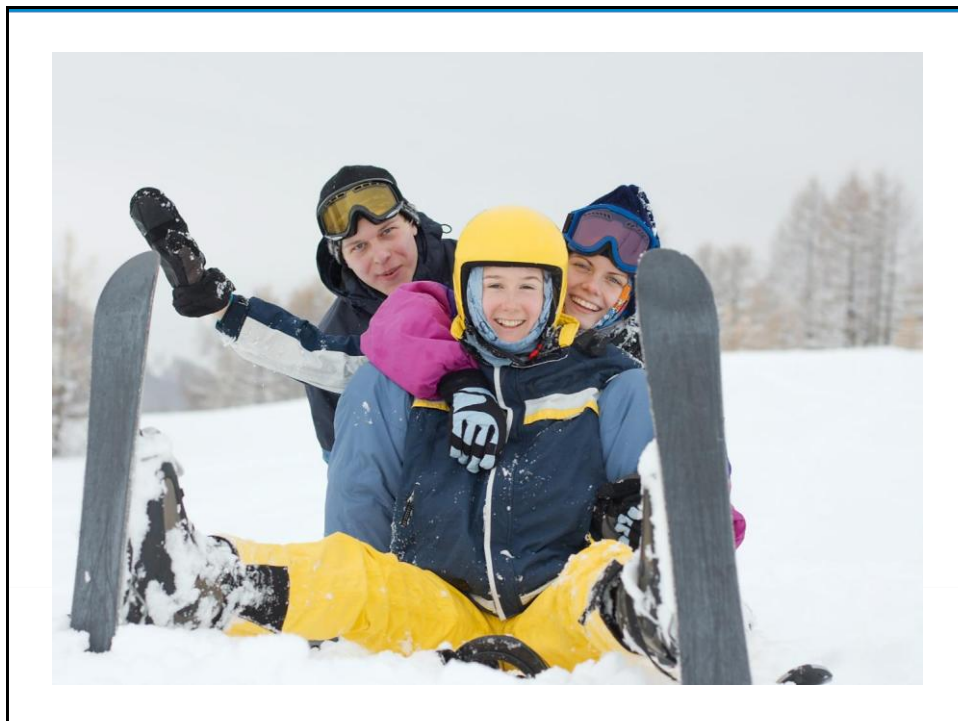
Tee mukaa fyysinen aktiivisuus? Toiminnallinen illat. Tuletko vanhemmille suunnattuun liikunnan ja hyvinvoinnin ratistamaan materiaaleineen. Samalla sivulla löydät myös huoltajille suunnitelluja kalvosarjoja mm. liikunnan hyödyistä, istumisen haitoista, ravitsemuksesta ja levosta.

[Aineistoja vanhempainiltoihin](#)

Yli 100 videota

YouTube

Terve koululainen

**Tuntisuunnitelma
ja aineistot**

Liikkeellä ilman kolhuja

paja / tuntimalli

- riskit ja ennakointi
- fiksu verryttely
- KKK-ensiapua

tervekoululainen.fi

Viisas verryttelee

- Alkulämmittely on
  - **tehokas**
  - **helppo**
  - **halpa**
 tapa ehkäistä loukkaantumisia.
- Systemaattisen, monipuolisen ja tulevaan liikuntasuoritukseen orientoivan alkuverryttelyn on todettu vähentävän loukkaantumisriskiä **30-70** %.
- TEKOn verkkosivuilta ja YouTubesta avuksi mm.
  - [Viisas verryttelee -video](#)
  - [esimerkkiohjelmia](#)
  - [tekniikkavideoita](#)

tervekoululainen.fi

Leppänen ym. 2013
Lauersen JB ym. 2013

Lämmittelyt Move!-mittauksissa

Oikopolku TEKOn etusivulla

MOVE-lämmittely

Fiksusti kohdennettu ja hyvin tehty lämmittely valmistaa kehon testisuoritusta varten ja se auttaa suorituskyvyn maksimoimisessa sekä liikuntavammojen vähentämisessä.

Yleislämmittely - "ihmisrata"

Noitiä kauden hengen ryhmät, joiden viimeinen lähtee liikkeelle > radan suoritettuaan asetetaan itse esteeksi.

Kytämakua > hyppähdys yllä

Haarakantaa > hyppähdys jalkojen yllä

Yhdellä jalalla > peijotettu vastapäivää

Konttasasento > all ryömiminen ja hyppy yllä

- Tervettä aikaa pitää antaa yleisille
- Muista monipuoliset tavat.
- Mistä tehoa lämmittelyyn?
- Yleislämmittely muistaa.

Lämmittelyn liiketarjotin

Valitse lämmittelyliikkeet suoritettavaksi ennen tiettyä testisuoritusta

Suolapuruutus

Käsen pyörittäminen

Korttikävely

a) tavallisesti b) ilman jalkojen tukea

Hyödynnä myös testiäikesuorituksia lämmittelyssä, samalla harjoitellaan oikeaa suoritus-tekniikkaa.

Yhden jalan kytkä > vaukka, pönnästä hyppäys

Etuojassa löpöt

Vitahyppelyt useisiin suuntiin a) kahdella jalalla b) yhdellä jalalla

Rintarangan venytys

TEKO TERVE KOULLAINEN

Murrosiän muutokset
Tapaturmat
Lepo ja uni
Ilmapiiri ja pelisäännöt
Ravinto
 Ympäristö ja varusteet

Taustajoukot tukena
 Fyysinen aktiivisuus
 Terveystieteet
 Liikuntataidot

tervekouluainen.fi

TEKO TERVE KOULLAINEN

Liikuntavamman hoito

- **Ensiapu**
  - ensimmäiset minuutit tärkeitä
  - tarvikkeet kunnossa ja saatavilla
- **Ensihoito**
  - oppilaalle selkeät ohjeet jatkotoimista
- **Takaisin vamman jälkeen**
  - vammojen uusiutumiseriski
  - portaittainen paluu
  - korvaavaa liikuntaa ja muita tehtäviä liikuntatunneille

Liikuntavamman ensiapu

KKK

Mikä on nykytiedon mukaan liikuntavammojen ensiavun ensimmäinen toimenpide?

3K:n ohje

Kompressio Koho Kylmä

tervekoululainen.fi

Kuvat Petri Kuhno/SUL

KKK koulussa

KKK-juliste

- Kiinnitä 3K:n ohje koulun liikuntasalin, kuntosalin ja pukuhuoneiden seinille.
- Tulosta julisteita [TEKOn nettisivuilta](#).
- Käytä julistetta kerratessanne ensiapuohjetta esim. palloilukauden alussa.

KKK-video

- Lyhyt video toimii mm. terveystiedontunnilla tai ennen koulun liikuntapäivää.
- Opetusvideo löytyy [TEKOn nettisivuilta](#), [YouTubesta](#) ja KLL:n PowerMover 2011 ja 2015 DVD:lta.

tervekoululainen.fi

Julistepari yläkouluun

VIISAS VERRYTTELEE

LÄMMITTELY VALMISTAA KEHON LIIKUNTASUORITUSTA VARTEN

YLEISLÄMMITTELY

**SYKE NOUSUUN
JA HIKI PINTAAN!**

HYPPELYT

HERMOSTO HEREILLÄ
JA KIMMOISUUTTA KRUPPAAIN

TASAPAINO

KEHON HALLINTA
KOUSUIN

LIHASKUNTO

LAANTON
KESKIVARTALON JA
LIHAKSET
AKTIIVISIKSI!

VINKIT Nosta lämmittely vaihteeksi ja muista moneen otteeseen. Välillä on oltava liikuntatautia parantavaa harjoittelua. Lämmittely kestää 15 minuuttia. Muista myös po-
sitiivista loppuajattelusta. Laadukkaasti verryttelen voit vähentää liikuntavammoja.

TOIMI NÄIN, KUN SATTUU

LIIKUNTAVAMMAN ENSIAPU 20 MIN

1 K **KOMPRESSIO**
ELI PURISTUS

Purista vammakohtaa heti käsin.

2 K **KOHO**

Nosta vammautunut keho
osa kohoamiseen sydämen
yläpuolelle.

3 K **KYLMÄ**

Laita vammakohtaan
kylmä. Sido esim. jääpussi
puristus säilyttäm.

20 MINUUTTI Joskus vammaan katoaa pari päivän ajan. Pää vammauksesta kukaan, mutta voit ottaa
Nosta vammakohdan kehoon kun mahdollista. Anna kylmähoitoa 20 minuuttia kerrallaan useita
kertoja päivässä. Jos kipu tai turvotus on voimakasta, mene lääkärin.

LIUKU- ja KÄSI-
Terveystieteiden tutkimuskeskus

LIIKUNTO-
Terveystieteiden tutkimuskeskus

Smart Movies

Kotona
videot

Terve KouluLainen

TERVE KOULLAINEN

Lisää turvallista liikettä koulupäivään

TEKOn aineistotärpät

tervekoululainen.fi

TEKOn x-breikit

Taukopeli toimii oppitunneilla ja vanhempainilloissa

x-breikki.fi: kymmeniä valmiita taukopelejä
Slideshare: Terve koululainen

Feet energy -materiaalit

- Opetusmateriaalipaketti yläkoululaisten liikkumisen edistämiseen.
- Näytä video [YouTubesta](#) ja tulosta muut materiaalit [netistä](#) tai tilaa UKK-instituutin verkkokaupasta.
- paketissa:
  - **video**
  - **tehtävälehtinen koululaisille**
  - **juliste**
  - **infolehtinen kotiväelle**

tervekoululainen.fi

Tuotettu UKK-instituutin Kasit liikkeelle! -tutkimuksessa

TEKO
TERVE KOULLAINEN

Feet energy -juliste

The poster template features the 'FEET ENERGY LIKU OHJELMA' logo at the top. It includes a QR code in the top left corner and a small logo in the bottom right corner. The main content consists of three overlapping sheets of paper with handwritten questions in Finnish: 'Miten lisään liikkumista?' (How do I increase movement?), 'Miten vähennän istumista?' (How do I reduce sitting?), and 'Miten onnistuin?' (How did I succeed?). A speech bubble on the right asks 'Millä tavoin voisit käyttää julistetta?' (How could you use the poster?). At the bottom, there are logos for 'TEKO TERVE KOULLAINEN' and 'UKK-instituutti'.

Hyödynnä myös
interaktiivinen
julisteversio

Millä tavoin voisit
käyttää julistetta?

tervekoululainen.fi

TEKO
TERVE KOULLAINEN

KOTIVÄKI

Hyöty ja ilo irti koulumatkaliikunnasta

- Koulumatkat ovat hyviä tila
- Suuri osa lapsista ja nuorista ei osaa kävellä koulun tien
- Koulumatkaliikunta auttaa
- Liikkuvasta lapsesta tulee

Voit vaikuttaa lapsesi liikunnan edistämiseksi ja toim

- Käytä portaita hissin sijaa
- Jos mahdollista, kävele tai pyöräile.
- Irrotaudu työpöydästä kävelylenkille ja huolettele
- Sovi lapsesi kanssa autotunnit kassaan.
- Tuo lapsesi ruutuakkaa itsenäiseen ruutujan rutiin
- Keskeiset ole lapsesi kanssa istumisen haitasta.

Mistä lapsesi päivittäinen vapaa-ajan liikunta kertyy?

- koulumatkojen kävely tai pyöräily kokonaan tai osittain
- kävely tai pyöräily harrastuksiin, lähikauppaan jne.
- kulkeminen omiin jaloin kavereille
- kävely kaupunkiin
- kotien ulkoiltojen aikana
- muu liikunta (seilailu yms.)
- liikuntaharrastukset

Kertyykö lapsellesi liikuntaa ainakin puolituntia tuntiä päivässä? 😊 😞

Mistä lapsesi päivittäinen vapaa-ajan istumisaika kertyy?

- mope-, auto- tai bussimatkat koulun
- mope-, auto- tai bussimatkat harrastuksiin
- musiikin kuuntelu, rentoutuminen
- yön katsominen
- tietokone- ja konsolipelin pelaaminen
- facebook ja muu sosiaalinen media

Viettätkö lapsesi ruudun ääressä alle kaksi tuntia päivässä? 😊 😞

Faktoja liikkunnasta

- Suositus: Liikuttaa vähintään 1½ tuntia päivässä, joista noin tunti sellaista, joka nostaa sydämen sykettä.
- Vain noin joka kymmenes nuori liikkuu suosituksen mukaisesti.
- Liikunnan harrastaminen on muutamia kerran viikossa ei takaa suositukseen täytymistä – lisäksi tarvitaan hyötyliikuntaa, kuten koulu- ja harrastusmatkojen kävelyä ja pyöräilyä.
- Liikunta parantaa jakamista ja unta, tehostaa oppimista ja auttaa pitämään painon kurissa.

Miten sinä kannustat lastasi liikkumaan?

Faktoja istumisesta

- Suositus: Ruutuakkaa tai yhtäjaksoista istumista enintään 2 tuntia päivässä.
- Suositukseen täyttyä arkinen vain joka kolmas ja viikonloppuisin vain joka kymmenes saavuttaa.
- Pitkät istumajaksot lisäävät riski-hartalassauden ja selän vaivoja ja voivat olla haitallisia terveydelle siitä huolimatta, että liikkuu suosituksen mukaisesti.
- Istumisaajan vähentäminen kavereiden kanssa on

Miten sinä kannustat ruutuakkaa ja taut

tervekoululainen

Julisteita: Kaikki liike on plussaa

2 tuntia liikettä

Liikkuva koulu Tampere

2 t

Liikkuva koululainen -hanke

tee valittoa

Liikkuva koulu -ohjelma

Kaikki liike on plussaa

tervekoululainen.fi

Keskustelupohja oppitunnille

Vauhti virkistää -työkalut fyysisen aktiivisuuden suosituksista

- Arvioi
- Seuraa
- Suunnittele

Vauhti virkistää!

Nimi _____

- Liiku 1-2 tuntia päivässä - puolet siitä reippaasti. Kuinka paljon liikut päivässä? ____ tuntia
- Liiku monipuolisesti!

Puhdista päivästä liikunnasta. Kirjaa nykyiset liikuntatottumuksesi ja mieltä pitäisikö jotain muuttaa.

Paranna kestävyyttä

Mitä teet nyt? _____

Mitä voisit muuttaa? _____

Kehitä voimaa ja nopeutta

Mitä teet nyt? _____

Mitä voisit muuttaa? _____

Pysy pärteänä - arkiaktiivisuus auttaa

Mitä teet nyt? _____

Mitä voisit muuttaa? _____

● Kerro mitä liikunta sinulle antaa:

ilo

kaverit

kiirettä

raittia ilmaa

vahvan sydämen

itseluottamusta

vähemmän saasteita

pitää paikkansa

kestävät haat

energiaa

hyvän unen

● Ruusuaikaa korkeintaan 2 tuntia päivässä.

Kuinka paljon vietät aikaa ruudun ääressä? ____ tuntia

Jos suositus ylittyy, miten voit vähentää ruusuaikaa?

_____

UKK-instituutti

TERVE KOULLAINEN

Istumisen ergonomia ja istumisen vähentäminen

Istumisen tarkistuskortti

- Vältä pitkää yhtämittaista istumisjaksoja.
- Valitse istumisasentoasi.
- Nouse tuolista ja jaloittele puolen tunnin välein.

Kuvale tyypillistä istumisasentoasi:

Miten voit parantaa istumisasentoasi?

Arvioi kuinka paljon istut päivän aikana ____ tuntia päivässä.

Miten voit vähentää istumisen määrää?

Ruusuaikaa korkeintaan 2 tuntia päivässä!

Kuinka paljon vietät aikaa ruudun ääressä? ____ tuntia päivässä.

Jos suositus ylittyy, miten voit vähentää ruusuaikaa?

Hyvän istumisen TARKISTUSLISTA

Montako rastiä sinä saat?

- Istun tuolin perällä.
- Istun selkää suorassa.
- Jalani ovat tukevasti alustalla.
- Tuolini ruusut ei paina jalkoihini.
- Käteni lepäivät vaakatasossa työpöydällä.
- Pidän taukoja vähintään tunnin välein.
- Näen tuolille kiinnittämäni pääntini.
- Istun lähellä työpöytäni.
- Hartiiani ovat rentoina.
- Valitsen istumiseni.
- Nilkäni on suorassa.

Istuma-asento syyniin

Hyvän istumisen pikavinkit

tervekoululainen.fi

UKK-instituutti

TERVE KOULLAINEN

QR-koodit opetuksessa

Rautalankaohjeet
toiminnallisiin
rasteihin

QR-koodit käyttöön

- QR-koodien lukeminen
- niiden tekeminen
- käyttövinkkejä opetukseen

QR-koodirata

Esimerkkejä QR-koodin hyödyntämisestä ja erilaisista toiminnallisista tehtävistä TEKO:n materiaalien myötä:

- valmiiden videoiden käyttö
- itse tehdyt tehtävät, pistorit
- erilaiset pelit, tietovisat
- ... (työskytössä, salissa tai ulkona) ... (rastitehtävät jne.) ... tiedon

QR-koodigeneraattori

tervekoululainen.fi

tervekoululainen.fi/koulutukset
Slideshare: Terve koululainen

**Tutustu materiaaleihin
verkkosivuilla**

**Tilaa uutiskirje ja tiedät
uusista aineistoistamme**

**Seuraa meitä myös
Facebookissa**

**Katso videotarjonta
YouTubessa**

tervekoululainen.fi

Kiitos!

Yhteyshenkilö
Raija Oksanen
raija.l.oxanen@uta.fi

www.tervekoululainen.fi

www.smartmoves.fi

www.terveurheilija.fi

 UKK-instituutti
Tampereen Urheilulääkäriasema

